

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U002201

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-04-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філатов Сергій Володимирович

2. Filatov Serhiy

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 16.00.03

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна мікробіологія та вірусологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-04-2019

Спеціальність за освітою: 211 Ветеринарна медицина

Місце роботи здобувача: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: Пушкінська вул., б. 83, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61023, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.359.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: Пушкінська вул., б. 83, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61023, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: Пушкінська вул., б. 83, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61023, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.41.53

Тема дисертації:

1. Особливості поширення африканської чуми свиней в Україні та визначення ризику її біологічної трансмісії
2. Peculiarities of African swine fever spread in Ukraine and risks for the biological transmission of the virus

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню епізоотологічної ролі кліщів *Ornithodoros verrucosus* та оцінці ризику їх долучення до циркуляції вірусу АЧС в Україні. Установлено особливості поширення АЧС в Україні. Доведено, що основним середовищем поширення збудника є сектор екстенсивного свинарства, а роль дикого кабана в епізоотології захворювання є вторинною. Виявлено 15 статистично вірогідних кластерів спалахів, на території яких існують відносно стабільні фактори ризику виникнення АЧС. Побудовано кореляційну модель та отримано мапу ризиків виникнення спалахів АЧС в Україні. Згідно з класифікацією мапи на категорії прогнозованого ризику, 27,02 % території України припадає на зону низького, 51,47 % – середнього, а 21,51 % – високого ризику виникнення спалахів. Установлено, що кліщі-орнітодорини спорадично зустрічаються на території Херсонської та Миколаївської областей України, а їхнє поширення пов'язане виключно зі специфічними природними оселищами. Господарча діяльність людини, вірогідно, є лімітуючим фактором

для існування популяцій кліщів, проте окремі її аспекти (видобування будівельного каміння) створюють постійний ризик занесення *O. verrucosus* до господарчих приміщень, що не дозволяє виключити контакти кліщів зі свійськими тваринами. Уперше в Україні створено лабораторну колонію *O. verrucosus*, яка є важливим ресурсом для подальшого фундаментального вивчення біології переносників і розробки методів їх непрямого серологічного моніторингу. Проведено досліди з визначення векторної компетенції *O. verrucosus* щодо вірусу АЧС II генотипу. Установлено, що кліщі здатні передавати вірус трансстадійно, зберігати його у своєму організмі принаймні 2 місяці та виділяти інфекційний вірус із екскретами. Живлення 30 кліщів є недостатнім для зараження тварин, проте такий результат суттєво не відрізняється від отриманого з доведеним переносником АЧС – *O. erraticus*. На основі комплексних епізоотологічних, вірусологічних, акарологічних досліджень, а також за допомогою статистичного моделювання та ГІС-аналізу встановлено особливості епізоотичного процесу АЧС і визначено території півдня України, на яких не виключається наявність потенційних біологічних переносників і резервуарних господарів збудника. Ключові слова: африканська чума свиней, епізоотологія, моделювання, аналіз ризиків, аргасові кліщі, геоінформаційні системи, переносники трансмісивних захворювань.

2. This thesis is devoted to the study of the epizootological role of a soft tick *Ornithodoros verrucosus* and to the risk assessment for the tick-vector involvement into African swine fever virus (ASFV) circulation in Ukraine. It has been established that the species occurs sporadically in the Kherson and Mykolaiv regions of Ukraine and its distribution is related exclusively to specific natural habitats. Anthropogenic activities appear to be a limiting factor for the tick populations however, local use of limestone for building and renovation purposes creates a stable risk for introduction of *O. verrucosus* into peridomestic habitats, which means their contacts with domestic animals cannot be excluded completely. For the first time in Ukraine, a laboratory colony of the species has been established. The colony is an important resource for subsequent fundamental studies in vector biology as well as for development of new methods for vector surveillance. Experiments to assess vector competence of *O. verrucosus* for ASFV genotype II have been conducted. The results revealed that the ticks were able to transmit the ASFV trans-stadially, preserved infectious virus for at least two months, and excreted it with feces and coxal fluid. Feeding of a group of 30 ticks was not sufficient to transmit ASFV to susceptible animals however, the result was notably similar to that obtained with an established vector species – *O. erraticus*. Using a multidisciplinary approach that combines epizootological, virological, parasitological methods and statistical modeling, local peculiarities of ASFV circulation have been revealed. This led to definition of geographical zones in southern Ukraine where the existence of potential biological vectors and reservoirs for ASFV cannot be presently excluded. Keywords: arthropod vectors of diseases, Argasidae, African swine fever, GIS, epizootology, modeling, risk analysis.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стегній Борис Тимофійович
2. Stegnyy Borys T.

Кваліфікація: д. вет. н., 16.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Обуховська Ольга Валеріївна
2. Obukhovska Olga Valeriivna

Кваліфікація: д. вет. н., 16.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнієнко Леонід Євгенович
2. Korniyenko Leonid

Кваліфікація: д. вет. н., 16.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стегній Борис Тимофійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Герілович Антон Павлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.